

Briselē, 2026. gada 19. oktobrī
(OR. en)

14650/26

SOC 674
COH 165
ENER 664
EMPL 390
ENV 1255
ECOFIN 1332

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes ieteikums par cīņu pret atstumtību mājokļa jomā, tostarp bezpajumtniecību

Pielikumā pievienots tematā minētais Padomes ieteikums, ko *EPSCO* padome apstiprināja 2026. gada 19. oktobra sanāksmē.

2026/0105 (NLE)

PADOMES IETEIKUMS

par cīņu pret atstumtību mājokļa jomā, tostarp bezpajumtniecību

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu saistībā ar 153. panta 1. punkta j) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Ievērojot Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 3. punktu, Savienība apkaro sociālo atstumtību un diskrimināciju un veicina sociālo taisnīgumu un aizsardzību. Ievērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 151. pantu, Savienības un dalībvalstu mērķi cita starpā ir nodarbinātības veicināšana, dzīves un darba apstākļu uzlabošana, pienācīga sociālā aizsardzība un cīņa pret atstumtību.
- (2) Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 34. pantā ir noteikts, ka tiek atzītas un ievērotas tiesības uz sociālo palīdzību un palīdzību mājokļu jomā, lai nodrošinātu pienācīgu dzīvi tiem, kam nav pietiekamu līdzekļu, saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti Savienības tiesību aktos un valstu tiesību aktos un praksē.

- (3) Pārskatītās Eiropas Sociālās hartas ¹ 31. pantā ir apstiprināta visu pušu apņemšanās veicināt pieklūstamību pienācīga standarta mājokļiem, novērst un samazināt bezpajumtniecību, lai to pakāpeniski izskaustu, un padarīt mājokļu cenu pieejamu tiem, kam nav pietiekamu līdzekļu.
- (4) Eiropas Parlaments, Eiropas Savienības Padome un Komisija 2017. gada novembrī proklamēja Eiropas sociālo tiesību pīlāru ². 19. princips paredz, ka piekļuvi sociālajam mājoklim vai kvalitatīvu palīdzību mājokļu jomā un aizsardzību pret piespiedu izlikšanu no mājokļa nodrošina ikvienam, kam nepieciešams. Tajā arī teikts, ka jāsniedz piemērota pajumte un pakalpojumi bezpajumtniekiem nolūkā veicināt viņu sociālo iekļautību.
- (5) Saskaņā ar ES stratēģiju par bērna tiesībām Padomes Ieteikumā (ES) 2021/1004, ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem ³, dalībvalstis tiek aicinātas cita starpā nodrošināt efektīvu piekļuvi pienācīgam mājoklim bērniem, kam vajadzīga palīdzība, īpašu uzmanību pievēršot bērnu un ģimeņu bezpajumtniecības novēršanai un risināšanai. Padomes 2023. gada 30. janvāra Ieteikums par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu ⁴, iesaka apvienot adekvātu ienākumu atbalstu, iekļaujošus darba tirgus un piekļuvi atbalsta pakalpojumiem un pamatpakalpojumiem, tostarp mājokļiem. Padomes 2023. gada 27. novembra Ieteikumā par sociālās ekonomikas pamatnosacījumu izstrādi ⁵ dalībvalstis tiek aicinātas ciešā sadarbībā ar publiski pieejamiem sociālajiem pakalpojumiem atzīt un atbalstīt sociālās ekonomikas lomu pieklūstamu un kvalitatīvu sociālo un aprūpes pakalpojumu un mājokļu nodrošināšanā, ņemot vērā arī neizdevīgā stāvoklī esošas grupas.

¹ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=163>.

² Eiropas sociālo tiesību pīlārs. Iestāžu kopīgā proklamācija.

³ Padomes Ieteikums (2021. gada 14. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem (OV L 223, 22.6.2021., 14. lpp.).

⁴ Padomes Ieteikums (2023. gada 30. janvāris) par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu (OV C 41, 3.2.2023., 1. lpp.).

⁵ Padomes Ieteikums (2023. gada 27. novembris) par sociālās ekonomikas pamatnosacījumu izstrādi (OV C, C/2023/1344, 29.11.2023.).

- (6) Dzimumu līdztiesības stratēģijā 2026.–2030. gadam ⁶ ir uzsvērts, ka nestabilas situācijas mājokļu jomā īpaši skar sievietes, jo pastāv sieviešu pārsvars vientuļo vecāku, vecāka gadagājuma cilvēku un ar dzimumu saistītas vardarbības upuru vidū. Direktīva (ES) 2024/1385 par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu ⁷ aicina dalībvalstis cita starpā nodrošināt, ka atbalsta dienesti sniedz cietušajām personām informāciju un atbalstu attiecībā uz piekļuvi mājoklim.
- (7) Padomes 2021. gada 12. marta Ieteikumā par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību ⁸ dalībvalstis tiek aicinātas nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret romiem, cita starpā attiecībā uz piekļuvi atbilstošiem mājokļiem bez segregācijas un pamatpakalpojumiem ⁹. *LGBTIQ+* līdztiesības stratēģijā 2026.–2030. gadam ¹⁰ ir uzsvērts, ka diskriminācija un sabiedrības akcepta trūkums veicina augstu nabadzības un bezpajumtniecības līmeni *LGBTIQ+* personu vidū. Paziņojumā “Personu ar invaliditāti tiesību stratēģijas uzlabošana līdz 2030. gadam” Komisija aicina nodrošināt personām ar invaliditāti piekļuvi cenas ziņā pieejamiem un pieklūstamiem mājokļiem saskaņā ar ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām.

⁶ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un Sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai (COM/2026/113 final): Dzimumu līdztiesības stratēģija 2026.–2030. gadam.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1385 (2024. gada 14. maijs) par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu (OV L, 2024/1385, 24.5.2024.).

⁸ Padomes Ieteikums (2021. gada 12. marts) par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību (OV C 93, 19.3.2021., 1. lpp.).

⁹ Ko papildina Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Savienība, kurā valda līdztiesība: ES romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģiskais satvars” (COM/2020/620 final).

¹⁰ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai – *Līdztiesības savienība: LGBTIQ+ līdztiesības stratēģija 2026.–2030. gadam*, COM(2025) 725 final.

- (8) Padomes 2022. gada 8. decembra Ieteikumā par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei ¹¹ dalībvalstīm ir ieteikts izstrādāt un/vai uzlabot formālās ilgtermiņa aprūpes pakalpojumus, jo īpaši aprūpi mājās un kopienā balstītu aprūpi. Mājoklis, kas pielāgots indivīdu mainīgajām aprūpes vajadzībām, ir būtisks novecošanas priekšnoteikums, kas ļauj nodrošināt aprūpi mājās un palīdz izvairīties no nevajadzīgas aprūpes iestādēs.
- (9) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2024/1346, ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai ¹², ir noteikts, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem ir tiesības uz materiālajiem uzņemšanas apstākļiem, kas ietver mājokli, pārtiku, apģērbu, personīgās higiēnas priekšmetus un dienasnaudu, ievērojot saskaņotus standartus visā ES.
- (10) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/92/ES par maksājumu kontu tarifu salīdzināmību, maksājumu kontu maiņu un piekļuvi maksājumu kontiem ar pamatfunkcijām ¹³ (“Maksājumu kontu direktīva”) 16. panta 2. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, ka patērētājiem, kas ir likumīgi Savienības rezidenti, tostarp patērētāji, kuriem nav noteiktas adreses, ir tiesības atvērt un izmantot maksājumu kontu ar pamatfunkcijām kredītiestādēs, kas atrodas to teritorijā. Šādas tiesības ir piemērojamas neatkarīgi no patērētāja dzīvesvietas.

¹¹ Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei (OV C 476, 15.12.2022., 1. lpp.).

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1346 (2024. gada 14. maijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (OV L, 2024/1346, 22.5.2024.).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/92/ES (2014. gada 23. jūlijs) par maksājumu kontu tarifu salīdzināmību, maksājumu kontu maiņu un piekļuvi maksājumu kontiem ar pamatfunkcijām (OV L 257, 28.8.2014., 214. lpp.).

- (11) ES iestādes, dalībvalstis, sociālie partneri un pilsoniskās sabiedrības organizācijas 2021. gada 21. jūnijā parakstīja Lisabonas deklarāciju par Eiropas platformu bezpajumtniecības apkarošanai ¹⁴. Tā uzliek par pienākumu visiem tās parakstītājiem izveidot Eiropas platformu bezpajumtniecības apkarošanai, lai veicinātu personcentrētu, uz mājokli orientētu un integrētu pieeju izstrādi un īstenošanu, un strādāt pie tā, lai līdz 2030. gadam izbeigtu bezpajumtniecību Eiropas Savienībā tā, lai:
- i) neviens neguļ uz ielas, jo trūkst pieklūstamu, drošu un piemērotu ārkārtas izmitināšanas vietu;
 - ii) neviens neuzturas ārkārtas vai pagaidu izmitināšanas vietā ilgāk, nekā tas nepieciešams, līdz viņš pārceļas uz pastāvīgu mājokli;
 - iii) neviens neatstāj iestādi (piemēram, cietumu, slimnīcu, aprūpes iestādi), nesaņēmis piemērotu mājokļa piedāvājumu;
 - iv) kad vien iespējams, tiktu novērsta izlikšana no mājokļa, un neviens netiek izlikts no mājokļa, nesaņēmis palīdzību, kas vajadzības gadījumā ļaus atrast piemērotu mājokli;
 - v) neviens netiek diskriminēts tāpēc, ka ir bezpajumtnieks.
- (12) Eiropas platforma bezpajumtniecības apkarošanai ir ES līmenī izveidots sadarbības satvars bezpajumtniecības jomā. Tas nodrošina sadarbības forumu zināšanu veidošanai, savstarpējās mācīšanās nodrošināšanai un sadarbībai starp dalībvalstīm un ieinteresētajām personām, veicinot uz pierādījumiem balstītas politikas veidošanu un spēcīgākas īstenošanas spējas, tostarp attiecībā uz atstumtības mājokļa jomā novēršanu un risināšanu.

¹⁴ Lisabonas deklarācija par Eiropas platformu bezpajumtniecības apkarošanai (2021. gada 21. jūnijs, Lisabona, Portugāle).

- (13) Lailpas deklarācijā ¹⁵, kas parakstīta 2024. gada 16. aprīlī augsta līmeņa konferencē par Eiropas sociālo tiesību pīlāru, atzīts, ka bezpajumtniecība joprojām ir problēma daudzās dalībvalstīs, un aicināts turpināt rīkoties attiecībā uz piekļūstamiem, efektīviem, zaļiem un cenas ziņā pieejamiem sociālajiem mājokļiem, lai apmierinātu visu iedzīvotāju vajadzības pēc mājokļiem, izskaustu bezpajumtniecību un veicinātu pieeju “mājoklis vispirms”. Deklarācijā arī atzīts Eiropas platformas bezpajumtniecības apkarošanai nozīmīgums.
- (14) Eiropas Parlaments 2020. gada 24. novembrī pieņemtajā rezolūcijā ¹⁶ uzsvēra, ka mājoklis ir viena no cilvēka pamattiesībām, un aicināja Komisiju un dalībvalstis veikt stingrākus pasākumus, lai līdz 2030. gadam izskaustu bezpajumtniecību ES. Eiropas Parlaments 2026. gada 10. martā pieņemtajā rezolūcijā ¹⁷ uzsvēra, ka ir vajadzīga Eiropas pieeja un risinājumi, lai nodrošinātu pienācīgu un cenas ziņā pieejamu mājokļu pieejamību, un aicināja dalībvalstis izstrādāt un īstenot uz mājokli orientētas stratēģijas bezpajumtniecības mazināšanai. Rezolūcijā Komisija arī tiek aicināta sniegt politisku atbalstu bezpajumtniecības problēmas risināšanai un uzraudzīt progresu šajā jomā.

¹⁵ Lailpas deklarācija par Eiropas sociālo tiesību pīlāra nākotni (2024. gada 16. aprīlis, Lailpa, Beļģija).

¹⁶ Eiropas Parlamenta 2020. gada 24. novembra rezolūcija par bezpajumtniecības problēmas risināšanu Eiropas Savienībā (2020/2802(RSP)).

¹⁷ Eiropas Parlamenta 2026. gada 10. marta rezolūcija par mājokļu krīzi Eiropas Savienībā: piedāvātie risinājumi, kuri nodrošina pienācīgus, ilgtspējīgus un cenu ziņā pieņemamus mājokļus (2025/2070(INI))

- (15) Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2017/543 (2017. gada 22. marts) ¹⁸, ar ko attiecībā uz tematu un to dalījumu tehniskajām specifikācijām paredz noteikumus, kas vajadzīgi, lai piemērotu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 763/2008 par iedzīvotāju un mājokļu skaitīšanu, ir iekļautas statistiskās definīcijas saistībā ar bezpajumtniecību, un tā ir piemērojama līdz 2027. gada beigām. No 2028. gada Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/2458 (2025. gada 26. novembris) par Eiropas statistiku par iedzīvotājiem un mājokļiem ¹⁹ nodrošina jaunu tiesisko regulējumu šīm definīcijām un cita starpā paredz izmēģinājuma pētījumus un priekšizpēti.
- (16) Eiropas Reģionu komiteja 2021. gada 2. decembrī pieņemtajā atzinumā par bezpajumtniecības izskaušanu Eiropas Savienībā ²⁰ atzinīgi novērtēja platformas izveidi un uzsvēra četrus galvenos tās darbības virzienus, proti, savstarpēji mācīties; sekmēt piekļuvi finansēšanas iespējām; apkopot datus un uzraudzīt progresu politikas jomā; apzināt un palīdzēt izvērst daudzsološas inovācijas.
- (17) Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2023. gada 13. decembrī pieņemtajā atzinumā par tematu “Uz pieeju “mājoklis vispirms” balstīts ES satvars nacionālajām bezpajumtniecības apkarošanas stratēģijām” ²¹ aicināja izstrādāt ES bezpajumtniecības apkarošanas stratēģiju, kas ļautu Eiropas pusgadā iekļaut valstu politiku bezpajumtniecības apkarošanai. Tajā arī ierosināts, ka šīs stratēģijas pamatā vajadzētu būt Padomes ieteikumam par bezpajumtniecības apkarošanu.

¹⁸ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2017/543 (2017. gada 22. marts), ar ko attiecībā uz tematu un to dalījumu tehniskajām specifikācijām paredz noteikumus, kas vajadzīgi, lai piemērotu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 763/2008 par iedzīvotāju un mājokļu skaitīšanu (OV L 78, 23.3.2017., 13. lpp.)

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/2458 (2025. gada 26. novembris) par Eiropas statistiku par iedzīvotājiem un mājokļiem, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 862/2007 un atceļ Regulas (EK) Nr. 763/2008 un (ES) Nr. 1260/2013 (OV L, 2025/2458, 12.12.2025.).

²⁰ Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Bepajumtniecības izskaušana Eiropas Savienībā: vietējā un reģionālā perspektīva” (OV C 97, 28.2.2022., 26. lpp.).

²¹ EESK atzinums 2023/01741 par tematu “Uz pieeju “mājoklis vispirms” balstīts ES satvars nacionālajām bezpajumtniecības apkarošanas stratēģijām”.

- (18) 2026. gada vienotajā nodarbinātības ziņojumā ²² ir norādīts, ka dalībvalstīm būtu jārīkojas, lai atbalstītu piekļuvi cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, sociālajiem mājokļiem vai attiecīgā gadījumā pienācīgai palīdzībai mājokļu jomā, novērstu un risinātu bezpajumtniecību kā galējo nabadzības veidu, risinātu sociālās atstumtības problēmu, izmantojot integrētas, personcentrētas un uz mājokli orientētas stratēģiskas pieejas, un veicinātu dzīvojamo ēku un sociālo mājokļu renovāciju.
- (19) Komisijas 2025. gada 16. decembrī pieņemtajā “Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plānā” ²³ ir atzīts, ka pieaugošās mājokļu izmaksas un ierobežotā piekļuve sociālajiem un cenas ziņā pieejamiem mājokļiem nesamērīgi ietekmē dažas grupas un ka bezpajumtniecība ir pastāvīga un sarežģīta problēma, kas jārisina, izmantojot uz mājokli orientētus risinājumus, piemēram, pieeju “mājoklis vispirms”, papildinot tos ar integrētām pieejām nabadzības un atstumtības izskaušanai.
- (20) Pirmajā ES Nabadzības novēršanas stratēģijā, ko Komisija pieņēma 2026. gada 6. maijā, mājokļu cenas ir atzītas par īpašu problēmu tiem, kuri saskaras ar nabadzību vai kuriem draud nabadzība, un norādīts, ka piekļuve cenas ziņā pieejamiem, ilgtspējīgiem un kvalitatīviem mājokļiem ir būtisks priekšnoteikums integrācijai sabiedrībā un darba tirgū.
- (21) ANO ilgtspējīgas attīstības mērķos Nr. 1 un Nr. 11 2030. gadam ir pausts aicinājums visur izskaust galēju nabadzību, tostarp bezpajumtniecību, un nodrošināt visiem piekļuvi pienācīgiem, drošiem un cenas ziņā pieejamiem mājokļiem.
- (22) Bezpajumtniecība joprojām ir galējā un redzamākā nabadzības un sociālās atstumtības izpausme Eiropas Savienībā. Tā ietekmē indivīdus un ģimenes visās dalībvalstīs un apdraud cieņas, vienlīdzības un sociālā taisnīguma principus, kas ir Savienības pamatā. Neraugoties uz līdzšinējiem centieniem, vairākās dalībvalstīs bezpajumtniecība pieaug, un tiek lēsts, ka tā skar vairāk nekā miljonu cilvēku ²⁴.

²² Eiropas Komisija: Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts, 2026. gada vienotais nodarbinātības ziņojums, ko EPSCO padome pieņēma 2026. gada 9. martā, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2026.

²³ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un Sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai (COM/2025/1025 final): “Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plāns”.

²⁴ ESAO cenas ziņā pieejamu mājokļu datubāze | ESAO

- (23) Atstumtība mājokļa jomā attiecas uz indivīda vai mājsaimniecības nespēju piekļūt pienācīgam un stabilam mājoklim, kas atbilst drošības, juridiskās drošības, piekļūstamības un cenas pieņemamības pamatstandartiem, vai uzturēt šādu mājokli. Bezpajumtniecība ir atstumtības redzamākā un galējā izpausme, un tā ietver cilvēkus, kas nakšņo uz ielas un atrodas bezpajumtnieku ārkārtas un pagaidu izmitināšanas vietās. Tomēr atstumtība mājokļa jomā ir plašāka un ietver tos, kuriem ir jumts virs galvas, bet kuri dzīvo nepiemērotos vai nedrošos apstākļos. Nedrošs mājoklis ir tad, ja personas saskaras ar izlikšanas draudiem, vardarbību ģimenē vai ja tām ir nestabili īres līgumi. Nepiemērots mājoklis ir tad, ja personas mitinās standartiem neatbilstošas kvalitātes mājokļos, kuros nav pamata labierīcību (piemēram, iekšstelpās nav tualetes ar skalošanas iespēju vai mazgāšanās iespēju). Šie mitekļi var būt ļoti sliktā stāvoklī, ļoti pārapdzīvoti vai nepiemēroti cilvēkiem ar papildu vajadzībām (piemēram, vecāka gadagājuma cilvēkiem, personām ar invaliditāti un personām ar ilgtermiņa aprūpes vajadzībām).
- (24) Mājoklis ir viens no galvenajiem sociālajiem faktoriem, kas nosaka veselības stāvokli, sociālo iekļaušanu un saliedētu sabiedrību, un mājokļu trūkums, nekvalitatīvs mājoklis vai dzīvošana nošķirtā dzīvojamā vidē var kaitēt dzīves kvalitātei, tostarp atsevišķu personu un kopienu garīgajai un fiziskajai veselībai, labbūtībai, nodarbinātībai un izglītības iespējām.
- (25) Atstumtību mājokļa jomā un bezpajumtniecību veicina sarežģīta strukturālo, institucionālo un personīgo faktoru mijiedarbība. Tie ietver nabadzību, bezdarbu, sociālo mājokļu, cenas ziņā pieejamu mājokļu vai kvalitatīvas palīdzības mājokļu jomā trūkumu, diskrimināciju, sliktu psihoemocionālo un fizisko veselību, vielu pārmērīgu lietošanu un vardarbību ģimenē.
- (26) 2024. gadā Savienībā gandrīz 6 % cilvēku vecumā no 16 gadiem, kuri pēdējo piecu gadu laikā meklēja mājokli, ziņoja, ka vismaz vienu reizi ir jutušies diskriminēti. Nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku vidū to cilvēku īpatsvars, kuri jutušies diskriminēti, bija divreiz lielāks (10 %) salīdzinājumā ar tiem, kuri nebija pakļauti riskam (5 %). Aptuveni 17 % Savienības iedzīvotāju 2024. gadā dzīvoja pārapdzīvotā mājoklī.

- (27) Sociālo un cenas ziņā pieejamu mājokļu trūkums ir būtisks šķērslis cīņā pret atstumtību mājokļa jomā un bezpajumtniecību. Laikposmā no 2013. līdz 2024. gadam mājokļu cenas nominālā izteiksmē visā Savienībā palielinājās par vairāk nekā 60 %, pieaugot straujāk nekā mājtsaimniecību ienākumi, un vairākās dalībvalstīs bija vērojams vidējais pieaugums par vairāk nekā 220 % nominālajās cenās. Tajā pašā laikā vidējā īres maksa ir palielinājusies par aptuveni 20 %, savukārt kopumā jauni īres līgumi ir ievērojami dārgāki par vecajiem, jo īpaši pilsētās un tūristu iecienītos apgabalos. Mājokļu izmaksas, tostarp ūdens, elektroenerģijas, siltumapgādes un aukstumapgādes, gāzes un cita kurināmā izmaksas, ir palielinājušās 17 dalībvalstīs salīdzinājumā ar Savienības vidējo rādītāju, dažās dalībvalstīs pieaugot par vairāk nekā 80 % virs ES vidējā rādītāja, un samazinājušās 10 citās dalībvalstīs.
- (28) Mājokļu piedāvājums ir saskāries ar grūtībām pielāgoties pieaugošajam pieprasījumam, cita starpā augsto būvniecības izmaksu, nepietiekamas inovācijas, kvalificēta darbaspēka trūkuma, migrācijas un pārmērīgas birokrātijas dēļ. Konkrēti būvniecības cenas Savienībā laikposmā no 2010. līdz 2024. gadam ir palielinājušās par 56 %, un dažās dalībvalstīs vērojams pieaugums par vairāk nekā 170 %. Dzīvojamo telpu būvatļaujas (mājokļu skaita ziņā) laikposmā no 2021. līdz 2024. gadam ir samazinājušās par 22 %, un esošais dzīvojamais fonds nav pilnībā izmantots – aptuveni 20 % mājokļu visā ES joprojām stāv tukši vai netiek pietiekami apdzīvoti (tostarp sezonālās vai sekundārās dzīvesvietas un mājokļu vienības, kas iegādātas kā investīciju objekts un netiek izmantotas kā pamata dzīvesvietas).

- (29) Šajā kontekstā sociālo un cenas ziņā pieejamu mājokļu piedāvājuma palielināšana ir būtisks elements atstumtības mājokļa jomā novēršanā. Jo īpaši ir vajadzīgas turpmākas investīcijas, lai atbalstītu jaunu mājokļu būvniecību, renovāciju un, ja iespējams, esošo nepietiekami apdzīvoto un neapdzīvoto mājokļu efektīvāku izmantošanu, tostarp, stimulējot privātīpašumu izīrēšanu, pārprofilējot esošā ēku fonda, piemēram, biroju ēku, paredzēto izmantošanas veidu. Valsts atbalsta noteikumu pārskatīšana attiecībā uz vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumiem saistībā ar Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plānu un regulu ES kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatīšanai ²⁵ palīdz izstrādāt veicinošu satvaru investīcijām sociālajos un cenas ziņā pieejamos mājokļos (līdz 2026. gada martam dalībvalstis un reģioni vidusposma pārskatīšanas ietvaros vismaz 3,3 miljardus EUR pārdalīja cenas ziņā pieejamiem un ilgtspējīgiem mājokļiem). Lai atbalstītu turpmāku pārplānošanu līdz 2029.–2030. gadam, joprojām ir pieejama vidēja termiņa regulējuma elastība un iespēja noteikt augstāku Savienības līdzfinansējuma likmi investīcijām mājokļos.
- (30) Saskaņā ar Jaunā Eiropas “Bauhaus” principiem piekļuve pienācīgiem, ilgtspējīgiem, cenas ziņā pieejamiem un kvalitatīviem mājokļiem būtu jāuzskata par daļu no plašākas sociālās un teritoriālās ekosistēmas, kas atbalsta iekļaušanu, kopienas dzīvi, darbaspēka mobilitāti, izglītības un apmācības pieejamību, veselību, ilgtermiņa aprūpi, neatkarīgu dzīvi un sociālo kohēziju. Mājokļu politika ir efektīvāka un rada pievienoto sociālo vērtību, ja to apvieno ar vietējiem apstākļiem pielāgotiem pasākumiem, kopienas infrastruktūru un pakalpojumiem un ja tās mērķis ir veicināt iekļaujošas un ilgtspējīgas apkaimes, kas atbilst iedzīvotāju vajadzībām.

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/1914 (2025. gada 18. septembris), ar ko groza Regulas (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1056 attiecībā uz īpašiem pasākumiem stratēģisku problēmu risināšanai vidusposma pārskatīšanas kontekstā (OV L, 2025/1914, 19.9.2025.).

- (31) Lai paplašinātu piedāvājumu un pieejamību cenas ziņā, dalībvalstis atkarībā no valsts apstākļiem var izmantot dažādus mājokļu modeļus, tostarp sociālos un valsts mājokļus, izmaksām piesaistītas īres un ierobežotas peļņas mājokļus, mājokļu kooperatīvus, sociālās īres aģentūras un citus bezpeļņas vai sabiedrības interešu modeļus. Šie modeļi, ko bieži nodrošina sociālās ekonomikas organizācijas, var veicināt ilgtermiņa pieejamību cenas ziņā, samazināt kaitīgu spekulāciju risku un palīdzēt labāk izmantot esošos mājokļus, zemi un ieguldījumu resursus. Arī inovatīvas kopdzīves koncepcijas, tostarp dažādu paaudžu mājāsaimniecības, kopmītnes un koplietošanas telpu risinājumi, var palīdzēt risināt problēmas, kas saistītas ar sociālo izolāciju, ēku nepietiekamu izmantošanu un vietējo mājokļu trūkumu. Savstarpēja mācīšanās var palīdzēt apzināt veiksmīgus modeļus, kas jau ir ieviesti citās dalībvalstīs.
- (32) Mājokļu sistēmas dažādās dalībvalstīs var atšķirties. Daudzās dalībvalstīs sociālie mājokļi ir ļoti vērtīgs instruments, savukārt citās dalībvalstīs tiek izmantotas alternatīvas sistēmas. Turklāt tādi jēdzieni kā sociālie mājokļi un cenas ziņā pieejami mājokļi dalībvalstīs tiek izprasti atšķirīgi, tādējādi atspoguļojot valstu apstākļus un iestāžu sistēmas.
- (33) Lai palielinātu sociālo un cenas ziņā pieejamu mājokļu piedāvājumu, ir vajadzīgas stabilas pārvaldības un investīciju sistēmas, tostarp publiskā un privātā sektora partnerības, sabiedriskas nozīmes partnerības un jaunas, paplašinātas publiskā un privātā sektora un cilvēku partnerības (kas vērstas uz potenciālo iedzīvotāju integrāciju). Svarīga ir sadarbība starp publiskajām iestādēm, sociālās ekonomikas organizācijām, sociālo un cenas ziņā pieejamu mājokļu nodrošinātājiem, privāto mājokļu attīstītājiem, izglītības iestādēm, darba devējiem, finanšu iestādēm un citām ieinteresētajām personām. Apvienotais finansējums, uz izmaksām balstīta īres maksa, apgrozības fondi, publiskās garantijas, ilgtermiņa noma uz publiskās zemes un citi sabiedriskas nozīmes finansēšanas mehānismi var palīdzēt mobilizēt mērķtiecīgo kapitālu un atvieglot ilgtermiņa pieejamību cenas ziņā. Turklāt dalībvalstis var arī veicināt un atbalstīt inovatīvus un iekļaujošus augšupējus mājokļu projektus, kuros topošie iedzīvotāji kopīgi plāno un finansē savu mājokļu projektu.

- (34) Atstumtība mājokļu jomā un bezpajumtniecība var nesamērīgi ietekmēt noteiktas iedzīvotāju grupas, un skarto personu mērogs un sastāvs būtiski atšķiras atkarībā no valsts, reģionālajiem un vietējiem apstākļiem. Daži cilvēki un grupas var saskarties ar īpaši nelabvēlīgiem apstākļiem, kas pārklājas, attiecībā uz piekļuvi mājoklim un lielāku risku izjust atstumtību mājokļu jomā vai bezpajumtniecības risku. To vidū var būt jaunieši (piemēram, studenti, kas nevar atļauties studentu mājokļus vai tiem piekļūt; vai personas, kas pamet aprūpi sociālās aprūpes iestādē vai alternatīvo aprūpi), bezdarbnieki, nodarbinātas personas, kas saskaras ar nabadzību, neaizsargātas ģimenes (tostarp vientuļie vecāki un lielākas ģimenes ar bērniem), ar dzimumu saistītas vardarbības upuri un izdzīvojušie, vecāka gadagājuma cilvēki nestabilā situācijā mājokļa jomā, personas ar invaliditāti vai ilgtermiņa aprūpes vajadzībām, romi, migrantu izcelsmes personas, personas, kas pieder pie rasu vai etniskajām minoritātēm, un *LGBTIQ+* personas.
- (35) Atstumtības mājokļa jomā un bezpajumtniecības novēršana apvienojumā ar piekļuvi pienācīgam un drošam mājoklim un tādiem visaptverošiem, personcentrētiem atbalsta pakalpojumiem kā integrētie sociālie pakalpojumi ir visefektīvākais rīks bezpajumtniecības izskaušanai. Dalībvalstis būtu jāaicina stiprināt profilakses politiku, kas ietver vispārējus preventīvus pasākumus, augšupējus intervences pasākumus, kuri vērsti uz augstam riskam pakļautām iedzīvotāju grupām, krīžu novēršanu attiecībā uz personām un mājsaimniecībām, kas saskaras ar nenovēršamu bezpajumtniecību, un ārkārtas posma intervences pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt savlaicīgu piekļuvi pagaidu izmitināšanas vietām.
- (36) Dalībvalstīs nav konsekvēnti pieejami agrīnas intervences instrumenti, piemēram, starpniecība īres un hipotekāro parādu jautājumos, konsultācijas parādu jautājumos, juridiskā palīdzība saistībā ar īrnieku un izīrētāju tiesībām, agrīnās brīdināšanas sistēmas un īstermiņa finansiālais atbalsts, un šo mehānismu stiprināšana ir būtiska, lai efektīvi novērstu atstumtību mājokļa jomā.
- (37) Lai novērstu piespiedu izlikšanu ²⁶ no mājokļa un sniegtu atbalstu pārcelšanas laikā, ir vajadzīgs taisnīgs tiesiskais regulējums attiecībā uz īrnieku drošību, mājokļa stabilitāti un izīrētāju tiesībām. Sadarbība ar vietējām iestādēm, sociālajiem dienestiem un mediācijas iespējas, tostarp ar sociālās īres aģentūrām, var samazināt bezpajumtniecības risku un atvieglot pāreju.

²⁶ “piespiedu izlikšana no mājokļa” kā definēts *UNHCR* Ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību komitejas Vispārējā komentārā Nr. 7 (1997) “Tiesības uz pienācīgu mājokli: piespiedu izlikšana no mājokļa” (20/05/97)

- (38) Uz mājokli orientētas pieejas, tostarp modelis “mājoklis vispirms”, kas apvieno ātru piekļuvi ilgtermiņa un drošiem mājokļiem ar personalizētiem un integrētiem atbalsta pakalpojumiem, tostarp sociālo, veselības aprūpes un nodarbinātības atbalstu, kas pielāgots individuālām vajadzībām, ir uzrādījušas ilgtspējīgus pozitīvus rezultātus atstumtības mājokļa jomā un bezpajumtniecības novēršanā un samazināšanā, kā arī sociālās un ekonomiskās integrācijas veicināšanā.
- (39) Administratīvās prasības attiecībā uz piekļuvi palīdzībai, tostarp pienākums sniegt pierādījumus par pastāvīgu uzturēšanos, cilvēkiem, kuri saskaras ar bezpajumtniecību vai atstumtību mājokļa jomā, var radīt šķēršļus. Šādu prasību atcelšana vai pielāgošana attiecīgā gadījumā var uzlabot pieejamā atbalsta izmantošanu un palīdzēt novērst atstumtības pamatcēloņus mājokļa jomā.
- (40) Pieaugošās mājokļu izmaksas un ierobežotā piekļuve sociālajiem un cenas ziņā pieejamiem mājokļiem var kavēt darba tirgus mobilitāti, jo cilvēki var nespēt pārcelties uz apgabaliem, kuros ir pieejamas nodarbinātības iespējas. Tas var ietekmēt konkurētspēju un ekonomikas izaugsmi. Mājokļu pieejamības un cenas pieņemamības jautājuma risināšana ir būtiska daļa līdzdalības atbalstīšanā darba tirgū un efektīvas darba tirgus darbības nodrošināšanā.
- (41) Atšķirības starp dalībvalstīs izmantotajām definīcijām, uzraudzības sistēmām un datu vākšanas metodēm ierobežo salīdzināmu bezpajumtniecības datu pieejamību Savienības līmenī.
- (42) Uzticamiem, relevantiem un regulāri vākti datiem un statistikas pierādījumiem par atstumtību mājokļa jomā un bezpajumtniecību ir izšķiroša nozīme efektīvā politikas izstrādē, uzraudzībā un izvērtēšanā, kas palīdz novērtēt progresu, nepalielinot administratīvo slogu.
- (43) Lai risinātu atstumtību mājokļa jomā un bezpajumtniecības problēmu, ir vajadzīga starpnozaru koordinācija un daudzlīmeņu pārvaldība, iesaistot Eiropas Savienības, valstu, reģionālo un vietējo līmeni, kā arī pilsonisko sabiedrību, sociālās ekonomikas organizācijas, mājokļu nodrošinātājus un cilvēkus, kas piedzīvojuši bezpajumtniecību.

- (44) Partnerības ar organizācijām, kas piedāvā atbalstu bezpajumtniekiem un cilvēkiem, kuri plašākā nozīmē saskaras ar atstumtību mājokļa jomā, var stiprināt publiskos centienus piedāvāt pakalpojumus, kas veicina sociālo iekļaušanu un rada stabilus mājokļu risinājumus konkrētām mērķgrupām. Nodrošinot papildu pakalpojumus, piemēram, integrāciju darbā, sociālās ekonomikas organizācijas var palīdzēt nodrošināt pāreju uz stabilu dzīvi.
- (45) Efektīvai rīcībai, kas novērš un samazina atstumtību mājokļa jomā, ir vajadzīgs pienācīgs un stabils finansējums, kā arī pieejamo Savienības, valstu, reģionālo un vietējo finanšu resursu efektīva izmantošana un koordinācija saskaņā ar dalībvalstu kompetenci un budžeta struktūrām.
- (46) *ETHOS* (Eiropas bezpajumtniecības un atstumtības mājokļu jomā tipoloģija) tika izstrādāta kā satvars, kas uzlabos izpratni par bezpajumtniecību un tās novērtēšanu Eiropā un nodrošinās vienotu “valodu” starptautiskai informācijas apmaiņai par bezpajumtniecību. *ETHOS* klasifikācijā ir iekļautas visas sadzīves situācijas, kas ir uzskatāmas par bezpajumtniecību un atstumtību mājokļa jomā, proti:
- stāvoklis bez pajumtes (dzīve bez jebkādas pajumtes, nakšņošana uz ielas);
 - stāvoklis bez mājokļa (ar pagaidu nakšņošanas vietu šim nolūkam paredzētās iestādēs vai patversmē);
 - dzīvošana nedrošos mājokļos (ar nopietnu atstumtības risku nedrošas īres, izlikšanas vai vardarbības ģimenē dēļ, pagaidu uzturēšanās pie ģimenes/draugiem);
 - dzīvošana nepiemērotos mājokļos (pagaidu vai netradicionālās būvēs, nepiemērotos vai ārkārtīgi pārapdzīvotos apstākļos).

IR PIENĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

PRIEKŠMETS

- 1) Neskarot dalībvalstu kompetenci, šajā ieteikumā ir sniegti norādījumi par sociālās atstumtības apkarošanu un jo īpaši par:
 - a) atbalstu dalībvalstīm, lai novērstu un risinātu atstumtību mājokļa jomā un jo īpaši bezpajumtniecību;
 - b) tādu valsts, reģionālo un vietējo stratēģisko satvaru izstrādes, īstenošanas un uzlabošanas veicināšanu, kuru pamatā ir personcentrēta, uz mājokli orientēta un integrēta politika.

DEFINĪCIJAS

- 2) Šajā ieteikumā piemēro šādas definīcijas:
 - a) “atstumtība mājokļa jomā” ir situācijas, kad indivīdiem vai mājsaimniecībām nav piekļuves pienācīgam un/vai drošam mājoklim. Tas jo īpaši attiecas uz bezpajumtniekiem (t. i., cilvēkiem bez pajumtes vai bez mājokļa) un tiem, kas piespiedu kārtā dzīvo nestabilās situācijās mājokļa jomā, piemēram, nepiemērotos vai nedrošos mājokļos;
 - b) “ārkārtas izmitināšanas vieta” ir izmitināšanas vieta, piemēram, nakts patversmes, kuras galvenais mērķis ir apmierināt steidzamu vajadzību pēc patversmēm un piekļuves pamata labierīcībām;
 - c) “pagaidu izmitināšanas vieta” ir tāds mājoklis uz laiku, kas tiek nodrošināts, kamēr tiek meklēts ilgtermiņa un drošs mājokļa risinājums;
 - d) “uz mājokli orientētas pieejas” ir politika un pakalpojumu sniegšanas modeļi, kuru prioritāte ir nodrošināt ātru piekļuvi pienācīgiem, cenas ziņā pieejamiem, ilgtermiņa un drošiem mājokļiem, ko vajadzības gadījumā papildina integrēti, personcentrēti atbalsta pakalpojumi mājokļa stabilitātei un sociālajai iekļaušanai, piemēram, “mājoklis vispirms”.

TRANSVERSĀLI IETEIKUMI

3) Dalībvalstīm tiek ieteikts:

- a) pieņemt, pārskatīt vai papildināt esošos valsts un reģionālos stratēģiskos satvarus cīņai pret atstumtību mājokļa jomā un bezpajumtniecību, pamatojoties uz personcentrētu, uz mājokli orientētu un integrētu politiku saskaņā ar šo ieteikumu nolūkā pastiprināt centienus izskaust bezpajumtniecību Eiropas Savienībā. Tas būtu jādara, iesaistot reģionālās un vietējās iestādes un citus attiecīgos partnerus un ar viņu līdzdalību, vienlaikus ievērojot kompetenču sadalījumu dalībvalstīs;
- b) ievērojot valstu kontekstus, definēt nestabilas situācijas mājokļa jomā, jo īpaši, ņemot vērā nabadzības vai sociālās atstumtības riskus;
- c) izstrādāt pielāgotus pasākumus cīņai pret atstumtību mājokļa jomā un bezpajumtniecību un pieņemt personcentrētu, uz mājokli orientētu pieeju, attiecīgā gadījumā pamatojoties uz “mājoklis vispirms” un Jaunā Eiropas “Bauhaus” principiem, tostarp līdzdalīgu, konkrētai vietai pielāgotu un iekļaujošu projektēšanu, nodrošinot integrētus pakalpojumus, piemēram, sociālo palīdzību, veselības aprūpi, ilgtermiņa aprūpi un darba tirgus aktivizēšanu, apvienojumā ar palīdzību mājokļu jomā;
- d) noteikt atbilstīgus, noteiktā termiņā īstenojamus, sasniedzamus un izmērāmus mērķus saskaņā ar Lisabonas deklarāciju, tostarp šādus:
 - i) ikviens, kas nakšņo uz ielas (“primārās bezpajumtniecības”²⁷ apstākļos, nakšņojošie uz ielas, kam nav pieejama pajumte dzīvojamā telpā), saņem ārkārtas izmitināšanas vietas piedāvājumu;

²⁷ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2017/543 (2017. gada 22. marts), ar ko attiecībā uz tematu un to dalījumu tehniskajām specifikācijām paredz noteikumus, kas vajadzīgi, lai piemērotu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 763/2008 par iedzīvotāju un mājokļu skaitīšanu (OV L 78, 23.3.2017., 13. lpp.).

- ii) cilvēki, kas dzīvo ārkārtas vai pagaidu izmitināšanas vietās (“sekundārās bezpajumtniecības” apstākļos) vai personas, kas atstājušas jebkādu iestādi, saņem efektīvu atbalstu, lai pēc iespējas ātrāk piekļūtu ilgtermiņa un drošiem mājokļu risinājumiem.

TO CILVĒKU IDENTIFICĒŠANA, KURI SASKARAS AR ATSTUMTĪBU MĀJOKĻA JOMĀ VAI KURIEM DRAUD ATSTUMTĪBA MĀJOKĻA JOMĀ

4) Dalībvalstīm tiek ieteikts:

- a) stiprināt datu vākšanu un pastāvīgas uzraudzības mehānismus attiecībā uz grūti sasniedzamām grupām, tostarp bezpajumtniekiem, un bez pārmērīga administratīvā sloga izstrādāt regulārus, visaptverošus, salīdzināmus datus, tostarp, ja iespējams un bez nesamērīga sloga un izmaksām dalībvalstīm, dezagregētus statistikas datus par atstumtību mājokļa jomā un bezpajumtniecību valsts, reģionālā un vietējā līmenī, vienlaikus ievērojot datu aizsardzības noteikumus un, ja iespējams, izmantojot esošos datu avotus;
- b) saskaņot kritērijus to cilvēku identificēšanai, kuri saskaras ar atstumtību mājokļa jomā vai kuriem draud atstumtība mājokļa jomā, visos attiecīgajos dienestos, piemēram, sociālajos, nodarbinātības, izglītības, tieslietu un bērnu aizsardzības dienestos, un izveidot ātru, efektīvu un savlaicīgu informācijas apmaiņu starp šiem dienestiem;
- c) apsvērt iespēju izstrādāt vai uzlabot agrīnās brīdināšanas sistēmas, lai identificētu mājāsaimniecības, kurām draud atstumtība mājokļa jomā, nodrošinot savlaicīgu informēšanu un preventīvu atbalstu; kvantitatīvi noteikt un novērtēt bezpajumtnieku un nestabilās situācijās mājokļa jomā esošu personu vajadzības pēc mājokļiem; izstrādāt pielāgotas identifikācijas stratēģijas attiecībā uz tiem, kuri bieži vien ir nepietiekami uzskaitīti vai slēpti.

ATSTUMTĪBAS MĀJOKĻA JOMĀ NOVĒRŠANA

5) Dalībvalstīm tiek ieteikts:

- a) savos stratēģiskajos satvaros atbalstīt personas, kurām draud atstumtība mājokļa jomā, pienācīga mājokļa saglabāšanā, izmantojot mērķtiecīgus pasākumus, piemēram, konsultācijas parādu un mājokļu jautājumos, agrīnās brīdināšanas sistēmas, ārkārtas īres palīdzību, mediāciju un citas mazināšanas darbības, piemēram, enerģētiskās nabadzības novēršanu. Nodrošināt pielāgotu mājokļu pieejamību, kā arī piekļūstamību un saprātīgus pielāgojumus personām ar invaliditāti vai ilgtermiņa aprūpes vajadzībām, vienlaikus izvairoties no nesamērīga sloga būvniecībai un renovācijai;
- b) nodrošināt savlaicīgu un efektīvu piekļuvi informācijai, jo īpaši cilvēkiem, kuriem draud atstumtība mājokļa jomā, par pieejamajiem mājokļiem, sociālajiem un ienākumu atbalsta pasākumiem un palīdzību bezpajumtniecības gadījumā, tostarp, sniedzot informāciju piekļūstamos formātos, un apsvērt iespēju veikt informēšanas pasākumus, lai samazinātu tiesību neizmantošanu;
- c) regulāri uzraudzīt un vajadzības gadījumā izvērtēt ienākumu atbalsta, tostarp ar mājokli saistītu pabalstu, adekvātumu attiecībā uz mājokļa izmaksām, piemēram, ar korekcijas mehānismiem, kas reaģē uz izmaksu tendencēm. Izvērtējot adekvātumu, ir jāņem vērā nepieciešamība izvairīties no nabadzības slazdiem;
- d) attiecīgā gadījumā izveidot mehānismus, lai novērstu izlikšanu no mājokļa, nodrošinot sociālo dienestu, kompetento tiesu iestāžu un citu saistīto dienestu savlaicīgu un sistemātisku iejaukšanos. Šādi pasākumi var ietvert intensīvu atbalstu personām, kurām draud izlikšana no mājokļa, lai tās varētu nokārtot īres parādus, un, ja no izlikšanas nevar izvairīties, – aktīvu palīdzību, lai rastu alternatīvu mājokļa maiņas risinājumu, kas pielāgots attiecīgās personas vai māsasaimniecības vajadzībām;

- e) stiprināt preventīvos pasākumus un aizsardzības pasākumus saistībā ar piespiedu izlikšanu no mājokļa, jo īpaši ģimenēm ar bērniem, īpašu uzmanību pievēršot viena vecāka māsaimniecībām. Dalībvalstīm būtu jānodrošina pārredzamas un savlaicīgas procedūras, ievērojot proporcionalitāti, pienācīgu procesu un efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, vienlaikus ievērojot izīrētāju tiesības;
- f) nodrošināt, ka nevienam bērnam netrūkst pienācīga mājokļa, vajadzības gadījumā garantējot savlaicīgu un piemērotu alternatīvu izmitināšanas vietu, vienlaikus bērna labākajās interesēs saglabājot ģimenes vienotību;
- g) nodrošināt, ka neviens bērns vai jauniešs nepamet institucionālo vai audžuģimenes aprūpi bez pienācīga mājokļa, visaptverošiem atbalsta pakalpojumiem, tostarp finansiāla atbalsta un sagatavošanas programmām, kas palīdzētu viņiem pāriet no aprūpes;
- h) ieviest agrīnas preventīvas konsultācijas izglītības iestādēs, attiecīgā gadījumā balstoties uz esošajiem izglītības ievirzes pakalpojumiem, kā arī darba vai jaunatnes institucionālajā vidē, lai palīdzētu atklāt briesmu situācijas, novērstu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, atvieglotu pienācīgu nosūtīšanu uz kompetentajiem dienestiem un novērstu bērnu un jauniešu atstumtību mājokļa jomā;
- i) padarīt konsultācijas un sociālo atbalstu pieejamu vecāka gadagājuma cilvēkiem un personām ar invaliditāti, lai novērstu atstumtību mājokļa jomā;
- j) nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret cilvēkiem, kuriem draud diskriminācija attiecībā uz piekļuvi pienācīgam mājoklim un pamatpakalpojumiem saistībā ar visiem mājokļa tiesību veidiem;
- k) sniegt savlaicīgu, personalizētu atbalstu ilgtermiņa mājokļa nodrošināšanā cilvēkiem, kas pamet tādas iestādes kā, piemēram, cietumus, slimnīcas, izmitināšanas centrus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem un aprūpes iestādes. Tas attiecas uz cilvēkiem, kuriem ir nopietnas problēmas ar garīgo veselību, vielu pārmērīgu lietošanu, vai personām ar ilgtermiņa aprūpes vajadzībām. Šajā nolūkā dalībvalstis varētu veicināt starpnozaru budžeta izpildes protokolus, iesaistot kompetentās publiskās iestādes un attiecīgos pakalpojumu sniedzējus, un pastiprināt atbalsta pasākumus, kuru mērķis ir novērst jebkādas traucējumus aprūpes procesā.

ATBALSTS CILVĒKIEM, KURI SASKARAS AR BEZPAJUMTNIECĪBU

- 6) Lai samazinātu laikposmu, kurā cilvēki ir bez pajumtes vai paļaujas uz ārkārtas vai pagaidu izmitināšanas vietām, dalībvalstīm tiek ieteikts nodrošināt personcentrētu, integrētu un piekļūstamu atbalstu šādā veidā:
- a) ar piekļūstamām un iekļaujošām atbalsta sistēmām, tostarp, piemēram, individuālo vajadzību novērtējumu, pielāgotiem atbalsta plāniem, konkrētām atbalsta funkcijām (piemēram, lietu pārvaldītājiem un mājokļu konsultantiem) un vissarežģītāko lietu pārvaldību; ar informatīviem pasākumiem un kopienā balstītām daudzdisciplinārām komandām, kurās iesaistīti veselības un aprūpes speciālisti, sociālie darbinieki un pārtikas bankas. Informēšanas komandas varētu arī sniegt informāciju un norādījumus, lai palīdzētu piekļūt tiesībām, pamatpakalpojumiem, civiltāvvokļa reģistrācijai un dokumentācijai, izglītībai un integrācijai darba tirgū;
 - b) nodrošinot, ka visos sabiedriskās kārtības pasākumos, kas saistīti ar sabiedriskām vietām, tiek ievērota bezpajumtnieku cieņa un pamattiesības;
 - c) ar standartiem, kas nodrošina konsekventus un kvalitatīvus atbalsta pakalpojumus, tostarp bērniem paredzētu atbalstu;
 - d) izmantojot vienas pieturas aģentūras pieeju ar savlaicīgu un vienkāršotu nosūtīšanu uz attiecīgajām sociālā nodrošinājuma aģentūrām, sociālo palīdzību un mazāk šķēršļiem sociālajiem un veselības aprūpes pakalpojumiem;
 - e) ar atbalsta sistēmām, kas bērna labākajās interesēs palīdz novērst nevajadzīgu ģimenes šķiršanu un nodrošina, ka neviens bērns nepaliek bez pajumtes vai nenonāk ārkārtas patversmēs, pagaidu izmitināšanas vietās vai nesaskaras ar cita veida bezpajumtniecību;
 - f) ar aktīvu nodarbinātības atbalstu, tostarp, atvieglojot reģistrēšanos nodarbinātības dienestos un izstrādājot personalizētus ceļus uz nodarbinātību, ar sociālo atbalstu un atbalstu darbavietas saglabāšanai, kā arī atbalstu darba devējiem;

- g) nodrošinot, ka bezpajumtnieki tiek informēti par viņu tiesībām saskaņā ar Savienības tiesību aktiem ²⁸ atvērt un izmantot maksājumu kontu ar pamatfunkcijām kredītiestādēs, kas atrodas to teritorijā, neatkarīgi no tā, vai viņiem ir pastāvīga adrese;
- h) paplašinot bezpajumtnieku, tostarp ģimeņu ar bērniem, piekļuvi stabiliem mājokļu risinājumiem, sadarbojoties ar publiskiem un privātiem mājokļu nodrošinātājiem, sociālajām īres aģentūrām un iekļaujošiem piešķiršanas mehānismiem un izmantojot sadarbīgus un kopienā balstītus modeļus, ko papildina atbilstoši atbalsta pakalpojumi, un veicinot koordināciju starp kopienā balstītām organizācijām un sabiedrisko pakalpojumu aģentūrām, lai novērstu atbalsta pārtraukšanu, tiklīdz mājoklis ir nodrošināts;
- i) nodrošinot, ka ārkārtas un pagaidu izmitināšanas vietas, tostarp pēc dzimuma segregētas izmitināšanas vietas, ir pieejamas, drošas, piekļūstamas, nodrošina atbilstošu atbalstu un apmierina visu bezpajumtnieku, tostarp ģimeņu ar bērniem, kā arī no vardarbības ģimenē un seksuālas vardarbības cietušo, vajadzības, vienlaikus atbalstot viņu pāreju uz stabilu mājokli;
- j) atzīstot un atbalstot to cilvēku, kuri ir bijuši bezpajumtnieki, nozīmi uzticības veicināšanā, piekļuves atbalsta pakalpojumiem un efektivitātes uzlabošanā, kā arī pasākumos, kas atvieglo piekļuvi sociālās iekļaušanas pasākumiem un mājokļiem;
- k) ar pasākumiem stigmatizācijas un diskriminējošas prakses novēršanai un apkarošanai attiecībā uz piekļuvi mājokļiem, piemēram, ar pārredzamiem kritērijiem attiecībā uz sociālo mājokļu gaidīšanas sarakstiem, apmācību par neapzinātiem aizspriedumiem mājokļu speciālistiem un atbalsta pakalpojumiem īrniekiem, kuri saskaras ar diskrimināciju;

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/92/ES (2014. gada 23. jūlijs) par maksājumu kontu tarifu salīdzināmību, maksājumu kontu maiņu un piekļuvi maksājumu kontiem ar pamatfunkcijām (OV L 257, 28.8.2014., 214. lpp.).

- l) stiprinot uz informēšanas pasākumiem balstītus sociālā atbalsta pakalpojumus un koordināciju starp kopienas un sabiedriskajiem pakalpojumiem cilvēkiem, kas dzīvo neformālās apmetnēs, lai uzlabotu piekļuvi stabiliem un drošiem mājokļiem.

PIEKĻUVE PIENĀCĪGIEM UN DROŠIEM MĀJOKĻU RISINĀJUMIEM

- 7) Dalībvalstīm tiek ieteikts palielināt sociālo un cenas ziņā pieejamu mājokļu piedāvājumu, reaģējot uz demogrāfiskajām vajadzībām, vietējā mēroga trūkumu un teritoriālajām atšķirībām, jo īpaši:
 - a) veicinot ilgtermiņa īres nosacījumus privātiem izīrētājiem un īrniekiem:
 - nodrošinot tādu tiesisko regulējumu, kas veicina ilgtermiņa īres līgumu drošu un efektīvu izmantošanu,
 - vajadzības gadījumā ļaujot mērķtiecīgi izmantot proporcionālus finanšu stimulus izīrētājiem, lai piedāvātu ilgtermiņa, cenas ziņā pieejamus un drošus mājokļu risinājumus, jo īpaši ģimenēm ar bērniem un jauniešiem,
 - uzlabojot attiecīgo izlikšanas procedūru juridisko skaidrību un efektivitāti un
 - līdzsvarojoš ilgtermiņa īres fondu izmantošanu īstermiņa īres vajadzībām, ja tas ir pienācīgi pamatots;
 - b) nodrošinot, ka renovācijas, energoefektivitātes un apkāmes atjaunošanas pasākumi ietver sociālos aizsardzības pasākumus, lai novērstu pārvietošanu;
 - c) stimulējot gan publiskās, gan privātās investīcijas jaunuzceltās ēkās, esošo ēku renovācijā vai pārprofilēšanā, lai paplašinātu sociālo un cenas ziņā pieejamu mājokļu fondu;
 - d) veicinot un atbalstot uz pieejamību cenas ziņā orientētus mājokļu modeļus, tostarp sociālos un valsts mājokļus, mājokļu kooperatīvus, ierobežotas peļņas mājokļu apvienības, kopienu zemes trastus, kā arī sociālās īres aģentūras un citas ierobežotas peļņas vai bezpeļņas pieejas;

- e) veicinot un izvēršot inovatīvas kopdzīvošanas koncepcijas, piemēram, kopīgas dzīvojamās telpas, klasteru mājokļus, kopmītnes un dažādu paaudžu mājsaimniecību risinājumus, tostarp attiecīgā gadījumā ar kopīgām telpām un atbalsta pakalpojumiem; un veicinot pagaidu un pārejas mājokļu modeļus studentiem un jauniešiem, piemēram, savedot kopā studentus ar iedzīvotājiem nepietiekami izmantotos mājokļos;
- f) apsverot veidus, kā uzlabot valsts, reģionālās un vietējās plānošanas un būvatļauju piešķiršanas procedūras ātrākai mājokļu būvniecībai, neradot sliktu ietekmi uz ilgtspējības standartiem vai mājokļu kvalitāti, vienlaikus cenšoties panākt sociālo iekļaušanu un teritoriālo kohēziju, un samazinot administratīvos šķēršļus, kas ietekmē būvniecības pakalpojumu sniedzējus, vajadzības gadījumā atbalstot jaunu sociālo un cenas ziņā pieejamu mājokļu savlaicīgu nodrošināšanu, piemēram, izmantojot un mobilizējot publisko zemi, vienlaikus nodrošinot, ka tā ir labi savienota ar būtiskiem sociālekonomiskajiem pakalpojumiem un darbībām;
- g) uzlabojot esošā dzīvojamā fonda efektīvu izmantošanu, jo īpaši, atvieglojot esošo ēku pārprofilēšanu, renovāciju un atkalizmantošanu un mobilizējot neapdzīvotus mājokļus un sabiedriskos īpašumus, pēc iespējas ierobežojot nevajadzīgu nojaukšanu, vienlaikus arī veicinot pasākumus, kuru mērķis ir samazināt pārapdzīvotību un uzlabot mājokļu kvalitāti;
- h) uzlabojot patversmju un pārejas mājokļu pieejamību un piekļuvi tiem, līdz būs pieejami ilgtermiņa un stabili mājokļu risinājumi;
- i) ņemot vērā ar klimatu saistītu notikumu ietekmi uz mājokļu piedāvājumu, tostarp tālākajos reģionos;
- j) noteiktu daļu no jaunajiem mājokļu projektiem atvēlot sociālajiem un cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, ņemot vērā vietējās mājokļu vajadzības.

8) Papildinot centienus palielināt mājokļu piedāvājumu, dalībvalstīm tiek ieteikts savās valsts stratēģijās ieviest pienācīga, paredzama un ilgtspējīga finansējuma un investīciju satvarus. Dalībvalstīm tiek arī ieteikts pilnībā izmantot pieejamo ES finansējumu un finansēšanas rīkus, tostarp gaidāmo Eiropas investīciju platformu cenas ziņā pieejamiem un ilgtspējīgiem mājokļiem, kas tika izziņots Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plānā ²⁹. Šie pasākumi var palīdzēt optimizēt valstu un Savienības resursu izmantošanu un izvērst ilgtermiņa, iekļaujošus un cenas ziņā pieejamus mājokļu risinājumus, tostarp:

- a) saskaņojot un koordinējot mājokļu, sociālās iekļaušanas, nodarbinātības, izglītības, veselības, ilgtermiņa aprūpes, pilsētvides atjaunošanas un renovācijas politikas resursus, lai palielinātu politikas saskaņotību un ietekmi;
- b) nodrošinot, ka publiski atbalstīta rīcība attiecīgā gadījumā ietver skaidrus nosacījumus par mājokļu pieejamību cenas ziņā, piekļūstamību tiem, to ilgtspēju un iekļaujošu piešķiršanu un saikni ar kopienā balstītiem pakalpojumiem;
- c) īstenojot inovatīvus finansēšanas modeļus, piemēram, apgrozības fondus, ietekmes investīciju fondus, apvienoto finansējumu un publiskās garantijas, tostarp uz izmaksām balstītus īres modeļus un atkārtotas investēšanas prasības, lai atbalstītu mājokļu piedāvājuma ilgtermiņa pieejamību cenas ziņā un mobilizētu gan publisko, gan privāto kapitālu cenas ziņā pieejamiem mājokļiem un sociālajiem mājokļiem;
- d) atturot no kaitīgas spekulatīvas rīcības mājokļu tirgū, piemēram, izstrādājot iedarbīgu nodokļu politiku un uzlabojot tirgus pārredzamību;
- e) atbalstot projektu izstrādi un tehnisko palīdzību vietējām un reģionālajām iestādēm, sociālās ekonomikas organizācijām un ierobežotas peļņas vai bezpeļņas mājokļu nodrošinātājiem;

²⁹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un Sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai (COM/2025/1025 final): "Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plāns".

- f) veicinot publiskā un privātā sektora partnerības, tostarp ar vietējām iestādēm, augstākās izglītības un apmācības iestādēm, darba devējiem, mājokļu nodrošinātājiem un sociālās ekonomikas organizācijām, lai nodrošinātu sociālos un cenas ziņā pieejamus mājokļus, tostarp studentu, praktikanu, mācekļu un jaukta lietojuma mājokļu projektus;
 - g) palielinot investīcijas, lai atbalstītu cenas ziņā pieejamu un sociālo mājokļu būvniecību un renovāciju, tostarp, izmantojot finanšu instrumentus un apvienoto finansējumu saskaņā ar pašreizējo kohēzijas politiku, vienlaikus izmantojot vidusposma pārskatīšanā ³⁰ piedāvātās elastības iespējas, lai pārdalītu ES finansējumu cenas ziņā pieejamiem mājokļiem; un izmantojot pārskatītos valsts atbalsta noteikumus ³¹ attiecībā uz vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem, kas ietver īpašas kategorijas gan sociālajiem, gan cenas ziņā pieejamiem mājokļiem.
- 9) Dalībvalstīm tiek ieteikts palīdzēt cilvēkiem, kuri saskaras ar atstumtību mājokļa jomā, piekļūt stabiliem mājokļiem un tos saglabāt:
- a) veicinot piekļuvi ilgtermiņa un drošiem mājokļiem saskaņā ar uz mājokli orientētu pieeju, piemēram, modeli “mājoklis vispirms”, ilgtspējīgu finansējumu un pasākumu starpnozaru koordināciju;
 - b) ieviešot pienācīgus un piemērotus integrētus atbalsta pakalpojumus, kas vērsti ne tikai uz pāreju uz pienācīgiem un drošiem mājokļiem, bet arī uz to saglabāšanu. Tie varētu ietvert, piemēram, atbalstu mājokļa meklēšanā, prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju, kā arī atbalstu, lai piekļūtu nodarbinātībai un saglabātu to, finansiālo un juridisko palīdzību, dzīves prasmju apguvi un turpmāku atbalstu, lai novērstu to, ka personas atkārtoti saskaras ar atstumtību mājokļa jomā;

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/1914 (2025. gada 18. septembris), ar ko groza Regulas (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1056 attiecībā uz īpašiem pasākumiem stratēģisku problēmu risināšanai vidusposma pārskatīšanas kontekstā (OV L, 2025/1914, 19.9.2025.).

³¹ [Komisijas Lēmums \(ES\) 2025/2630 \(2025. gada 16. decembris\) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, un ar ko atceļ Lēmumu 2012/21/ES \(OV L, 2025/2630, 19.12.2025.\).](#)

- c) palielinot pienācīgu mājokļu risinājumu pieejamību cilvēkiem, kuri saskaras ar atstumtību mājokļa jomā, jo īpaši vecākiem ar bērniem, un nodrošinot, ka viņi tiek ņemti vērā un atzīti par prioritāti sociālo mājokļu piešķiršanas mehānismos;
 - d) veicināt piekļuvi pienācīgam finansiālajam atbalstam, piemēram, īres garantijām, aizdevumiem ar zemām procentu likmēm un mājokļa pabalstiem, ko papildina piekļūstama informācija par to, kā šādu atbalstu saņemt, un nepieciešamo finanšpratību.
- 10) Dalībvalstīm tiek ieteikts īstenot mērķtiecīgus pasākumus, lai atbalstītu jauniešus ar zemiem ienākumiem, tostarp studentus, kuri saskaras ar atstumtību mājokļa jomā, kas var būt par šķērslī piekļuvei augstākajai izglītībai, profesionālajai izglītībai un apmācībai, kā arī stažēšanās vai mācekļības programmām un to pabeigšanai. Minētie pasākumi varētu ietvert:
- a) efektīvu tīklu izveidošanu un izmantošanu starp jauniešu labklājības dienestiem un vispārējiem sociālās labklājības dienestiem, lai palīdzētu jauniešiem rast piemērotus mājokļu risinājumus, kas atbilst viņu ģimenes, izglītības un nodarbinātības vajadzībām;
 - b) cenas ziņā pieejamu studentu mājokļu piedāvājuma palielināšanu izglītības un apmācības iestāžu tuvumā, tostarp studentiem, kas piedalās studiju mobilitātes apmaiņā vai praksē ārvalstīs;
 - c) pieejamu norādījumu un praktiska atbalsta nodrošināšanu, lai konsultētu personas un sniegtu tām palīdzību saistībā ar īres tiesībām un administratīvajām procedūrām, tostarp, izmantojot konsultāciju centrus izglītības iestādēs;
 - d) fiskālo un finansiālo pasākumu nodrošināšanu, tostarp aizdevumus ar zemām procentu likmēm, lai palīdzētu studentiem un jauniešiem ar ierobežotiem finanšu līdzekļiem nodrošināt mājokli;
 - e) mērķtiecīgu pasākumu veikšanu, lai uzlabotu piekļuvi pienācīgiem un cenas ziņā pieejamiem mājokļiem jauniešiem, kuriem draud atstumtība mājokļa ziņā un kuri dzīvo lauku, attālos un mazāk attīstītos apgabalos.

- 11) Dalībvalstīm tiek ieteikts savos valsts stratēģiskajos satvaros apvienot uz personcentrētu politiku ar konkrētai vietai pielāgotu politiku (piemēram, pilsētplānošanu un atjaunošanu, vietējās ekonomikas attīstību un transporta politiku), lai izvairītos no neatbilstības starp nodarbinātības iespējām un cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, jo īpaši apgabalos, kuros ir neaizpildītas darbavietas.
- 12) Dalībvalstīm tiek ieteikts veikt pasākumus, lai atbalstītu mājokļu pielāgošanu personām ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēkiem ar ilgtermiņa aprūpes vajadzībām, jo īpaši tiem, kuriem draud nabadzība. Šādai rīcībai būtu jāļauj viņiem pēc iespējas ilgāk dzīvot savās mājās un izvairīties no atstumtības mājokļa jomā. Šie pasākumi būtu jāizstrādā tā, lai izvairītos no nesamērīga būvniecības un renovācijas sloga. Šādi pasākumi veicina neatkarīgu dzīvi un iekļaušanu kopienā un novērš nošķirtu dzīves apstākļu radīšanu.

UZRAUDZĪBA, IZVĒRTĒŠANA UN PĀRVALDĪBA

- 13) Dalībvalstīm tiek ieteikts:
 - a) ieviest mērķtiecīgus un samērīgus uzraudzības un izvērtēšanas mehānismus, pamatojoties uz iznākuma rādītājiem, lai novērtētu savu stratēģiju efektivitāti cīņā pret atstumtību mājokļa jomā un bezpajumtniecību, un vajadzības gadījumā paredzēt politikas pielāgojumus, nepalielinot administratīvo slogu;
 - b) reizi piecos gados ziņot Komisijai par valsts uzraudzības darbību rezultātiem un par šā ieteikuma īstenošanā gūtajiem panākumiem, pēc iespējas izmantojot esošos ziņošanas mehānismus;
 - c) nodrošināt efektīvu daudzlīmeņu pārvaldību un koordināciju starp valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm un sadarbību ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp universitātēm, profesionālās izglītības un apmācības sniedzējiem, vietējiem darba devējiem, pilsonisko sabiedrību un sociālās ekonomikas organizācijām, un mājokļu nodrošinātājiem;

- d) vienkāršot tiesisko un administratīvo regulējumu, lai samazinātu administratīvo slogu un nodrošinātu savlaicīgu un vienkāršotu piekļuvi mājokļiem un saistītajiem sociālajiem, veselības aprūpes, izglītības, nodarbinātības un kopienā balstītiem atbalsta pakalpojumiem;
- e) stiprināt to pakalpojumu kapacitāti un kvalitāti, kas paredzēti, lai atbalstītu cilvēkus, kuri saskaras ar atstumtību mājokļa jomā, tostarp, izmantojot apmācību, skaidru pienākumu sadali un pienācīgus resursus personālam, kas sniedz minētos pakalpojumus;
- f) izstrādājot, īstenojot un izvērtējot atstumtības mājokļa jomā un bezpajumtniecības novēršanas un mazināšanas politiku, nodrošināt, ka tiek jēgpilni iesaistītas personas, kas piedzīvojušas atstumtību mājokļa jomā un bezpajumtniecību, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un sociālās ekonomikas organizācijas, jo īpaši vietējā līmenī;
- g) turpināt sadarbību ar citām dalībvalstīm, kā arī ar privātā un publiskā sektora ieinteresētajām personām dažādos līmeņos, lai atbalstītu zināšanu apmaiņu, veicinātu savstarpēju mācīšanos, konsekventu pakalpojumu sniegšanu, paraugprakses apmaiņu, efektīvu politikas izstrādi un īstenošanu jautājumos, kas saistīti ar atstumtību mājokļa jomā;
- h) aktīvi piedalīties darbā, ko veic Eiropas platforma bezpajumtniecības apkarošanai, kas ir galvenais forums koordinācijai, apmaiņai un sadarbībai starp dalībvalstīm, reģionālajām un vietējām iestādēm, Eiropas Komisiju, Eiropas Parlamentu, Eiropas Reģionu komiteju, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp, izmantojot zināšanu apmaiņu, pierādījumu vākšanu, politikas koordinēšanu, savstarpēju mācīšanos un atvieglojot piekļuvi finansējumam, un sinerģijā ar Sociālās aizsardzības komitejas darbu un Eiropas Mājokļu alianses darba virzieniem;
- i) veicināt to sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju iesaisti, kurām ir būtiska nozīme cīņā pret atstumtību mājokļa jomā, lai nodrošinātu, ka ES politika atspoguļo reālo situāciju uz vietas, tostarp, iesaistot cilvēkus, kas piedzīvojuši atstumtību mājokļa jomā.

14) Padome atzinīgi vērtē Komisijas nodomu:

- (a) veicināt un atbalstīt Eiropas platformu bezpajumtniecības apkarošanai:
 - i) izstrādājot daudzgadu darba programmas, lai atbalstītu dalībvalstis šajā ieteikumā izklāstīto darbību īstenošanā;
 - ii) turpinot savstarpējas mācīšanās pasākumus;
- (b) pārskatīt šā ieteikuma īstenošanā gūtos panākumus un piecus gadus pēc tā pieņemšanas ziņot Padomei, pamatojoties uz dalībvalstu ziņojumiem;
- (c) Savienības līmenī un starp dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām personām stiprināt izpratnes veicināšanas un komunikācijas centienus un palielināt rezultātu un labas prakses piemēru izplatīšanu, tostarp par ES līdzekļu izmantošanu, lai novērstu atstumtību mājokļa jomā.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs/priekšsēdētāja*